

A2.3

BUNE PRACTICI PRIVIND DEZVOLTAREA COMPETENTELOR PROFESIONALE IN CORELATIE CU PROGRESUL TEHNOLOGIILOR AVANSATE CU ACCENT PE DOMENIILE PROGRAMELOR DE STUDII VIZATE DE PROIECT, RESPECTIV CARIERA DE MAGISTRAT ASISTENT

LEGISLAȚIE

1. Legea nr. 303/2022 privind statutul judecătorilor și procurorilor, cu modificările și completările ulterioare.
2. Legea 361/2023 privind personalul Curții Constituționale.
3. Hotărârea nr. 1052/2025 privind stabilirea ținutei vestimentare a judecătorilor, a magistraților-asistenți și a grefierilor de ședință de la Înalta Curte de Casație și Justiție în ședințele de judecată - Guvernul României, formă aplicabilă de la 01.01.2026.

În prezent, statutul și activitatea magistratului-asistent sunt reglementate de Legea nr. 303/2022 privind statutul judecătorilor și procurorilor și Legea nr. 304/2022 privind organizarea organizarea judiciară, unde la art. 22 se precizează că:

„(1) În cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție funcționează magistrați-asistenți, stabiliți prin statul de funcții.

(2) Magistrații-asistenți participă la ședințele de judecată ale Secțiilor Unite, ale Completului pentru soluționarea recursului în interesul legii, ale Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, ale completurilor de 5 judecători și ale completurilor de judecată din cadrul secțiilor.

(3) Magistrații-asistenți care participă la ședințele de judecată ale Înaltei Curți de Casație și Justiție participă cu vot consultativ la deliberări, semnează minutele și redactează hotărâri, conform repartizării făcute de președinte pentru toți membrii completului de judecată.

(4) Prim-magistratul-asistent, magistrații-asistenți-șefi și magistrații-asistenți îndeplinesc și alte atribuții stabilite prin Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție.”

1. Primele referiri la o funcție asemănătoare celei de magistrat-asistent apar odată cu Legea pentru înființarea Curții de Casație și Justiție din anul 1861 (în Moldova) și 1862 (în Țara Românească) în cuprinsul căreia, la art. 16, erau evidențiate condițiile de numire în această funcție în cadrul Curții, asemănătoare membrilor Curții de Casație; Profesia de magistrat-asistent a fost nominalizată expres pentru prima dată în Legea pentru Curtea de Casație și Justiție din 19 decembrie 1925 unde se preciza că magistratul-asistent făcea parte din ordinul judecătoresc (art. 8);

2. Prin Legea pentru Înalta Curte de Casație și Justiție din 12 iulie 1939 se stabilea o organizare a instanței supreme similară celei existente în Franța, și preluând textul legii din 1925, această lege prevedea că „pe lângă Curtea de Casație funcționează un număr de magistrați-asistenți, care, fac parte din ordinul judecătoresc” (art. 14);

3. Prin Legea nr. 92/1992, la art. 42, se prevedea că: „Au calitatea de magistrat și fac parte din corpul magistraților judecătorești de la toate instanțele judecătorești, procurorii din cadrul parchetelor de pe lângă acestea, precum și magistrații-asistenți ai Curții Supreme de Justiție.”;

3. Prin Legea nr. 56/1993, la art. 36 și 37, se prevedea că: „prim-magistratul asistent, magistrații asistenți șefi și magistrații asistenți fac parte din Corpul Magistraților și se bucură de stabilitate. Condițiile generale de numire a acestora sunt cerute pentru funcția de magistrat, conform Legii nr.92/1992, republicată”, iar „prim-magistratul asistent are grad de judecător de curte de apel.”

4. Proiectul propus inițial al Legii nr. 303/2004 prevedea la art. 2 că: „judecătoria, procurorii și magistrații asistenți ai Înaltei Curți de Casație și Justiție au calitatea de magistrați și fac parte din corpul magistraților”, iar prin art. 65 alin. (1) se prevedea faptul că „prim-magistratul, magistrații asistenți șefi și magistrații asistenți ai Înaltei Curți de Casație și Justiție fac parte din corpul magistraților și se bucură de stabilitate”.

5. Forma finală a Legii nr. 303/2004 la art. 66 a reținut doar că, magistratul-asistent se bucură de stabilitate, și fără a-l mai nominaliza pe acesta în corpul magistraților a subliniat că în ceea ce îl privește, condițiile generale de numire a magistraților-asistenți sunt cele prevăzute pentru funcția de judecător și procuror, iar dispozițiile Legii nr.

303/2004 privind incompatibilitățile și interdicțiile, formarea profesională continuă și evaluarea periodică, drepturile și îndatoririle, precum și răspunderea disciplinară a judecătorilor și procurorilor se aplică în mod corespunzător și magistraților-asistenți.

Potrivit art. 235 din Legea nr. 303/2022 privind statutul judecătorilor și procurorilor

(1) Prim-magistratul-asistent, magistrații-asistenți- șefi și magistrații-asistenți se bucură de stabilitate.

(2) Dispozițiile prezentei legi privind cariera, drepturile și îndatoririle judecătorilor și procurorilor, incompatibilitățile și interdicțiile acestora și formarea profesională continuă se aplică în mod corespunzător și magistraților-asistenți de la Înalta Curte de Casație și Justiție.

(3) Actele administrative prevăzute de lege privind cariera magistraților-asistenți ai Înaltei Curți de Casație și Justiție se emit de președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție.

(4) Magistrații-asistenți de la Înalta Curte de Casație și Justiție sunt încadrați pe trei grade, după cum urmează:

- a) pe gradul III se încadrează la prima numire la Înalta Curte de Casație și Justiție;
- b) pe gradul II se pot încadra magistrații-asistenți care au o vechime în funcția de magistrat-asistent de minimum 3 ani;
- c) pe gradul I se pot încadra magistrații-asistenți care au o vechime în funcția de magistrat-asistent de minimum 6 ani.

Magistrații-asistenți gradul III de la Înalta Curte de Casație și Justiție sunt numiți în funcție de președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție, pe bază de concurs. Promovarea în gradul imediat următor a magistraților-asistenți se face de președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție, pe baza vechimii minime prevăzute de lege și a unei

evaluări a activității profesionale. Judecătorii la curțile de apel, tribunale, tribunale specializate și judecătorii și procurorii de la parchetele de pe lângă acestea pot fi numiți fără concurs sau detașați în funcția de magistrat-asistent la Înalta Curte de Casație și Justiție. Ocuparea posturilor vacante de magistratasistent la Înalta Curte de Casație și Justiție se face prin concurs organizat de Înalta Curte de Casație și Justiție.

La concursul pentru ocuparea posturilor vacante de magistrat-asistent la Înalta Curte de Casație și Justiție se pot înscrie persoanele care îndeplinesc condițiile și care au o vechime de cel puțin 5 ani în funcțiile de specialitate juridică. Data, locul, modul de desfășurare a concursului de ocupare a posturilor de magistrat-asistent gradul III, calendarul de desfășurare, cuantumul taxei de înscriere, posturile care se scot la concurs, precum și cererea de înscriere tipizată, cuprinzând și opțiunea candidatului pentru una dintre secțiile sau unul dintre compartimentele Înaltei Curți de Casație și Justiție, se stabilesc prin ordin al președintelui Înaltei Curți de Casație și Justiție, la propunerea compartimentului de specialitate al Înaltei Curți. Lista posturilor scoase la concurs, tematica și bibliografia de concurs se stabilesc de președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție, la propunerea colegiului de conducere al acesteia. Tematica și bibliografia de concurs se stabilesc în funcție de specializarea fiecărei secții sau compartiment.

Concursul constă în susținerea a două probe scrise: un test-grilă de verificare a cunoștințelor teoretice și o probă scrisă practică. Testul-grilă de verificare a cunoștințelor teoretice se susține, în funcție de specializare, la următoarele grupe de materii:

- a) drept civil (materia specifică secției) și drept procesual civil, pentru posturile vacante de magistrat-asistent la Secția I civilă;
- b) drept penal și drept procesual penal, pentru posturile vacante de magistrat-asistent la Secția penală;
- c) drept civil (materia specifică secției) și drept procesual civil, pentru posturile vacante de magistrat-asistent la Secția a II-a civilă;
- d) drept administrativ, drept financiar și fiscal și drept procesual civil, pentru posturile vacante de magistrat-asistent la Secția de contencios administrativ și fiscal;

e) jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului și jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene, indiferent de specializare.

Testul-grilă de verificare a cunoștințelor teoretice cuprinde 50 de întrebări din materiile de concurs. La testul-grilă pentru verificarea cunoștințelor teoretice, fiecare răspuns corect primește 0,2 puncte în sistemul de notare de la 0 la 10. Proba scrisă practică constă în motivarea unei hotărâri judecătorești. La elaborarea subiectelor pentru ambele probe scrise se vor avea în vedere și jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție și cea a Curții Constituționale. Pentru posturile vacante de magistrat-asistent la alte compartimente de specialitate ale Înaltei Curți de Casație și Justiție, testul-grilă de verificare a cunoștințelor teoretice se susține la două materii, stabilite de către Colegiul de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție și indicate în anunțul de concurs, precum și la grupa de materii prevăzută în lege. Cele două materii de concurs se stabilesc, ținându-se seama de specificul activității compartimentului și atribuțiile specifice postului scos la concurs, precum și dintre următoarele domenii: drept constituțional, drept internațional public, comunicare sau abilități lingvistice. Proba scrisă practică constă în redactarea unei lucrări în raport cu specificul activității compartimentului și atribuțiile specifice postului scos la concurs.

Baremele stabilite de comisiile de elaborare a subiectelor și de corectare se afișează la centrele de concurs, la sfârșitul ultimei probe, împreună cu subiectele și se publică pe pagina de internet a Înaltei Curți de Casație și Justiție. Candidații pot formula contestații la barem în termen de 3 zile de la publicare, care se soluționează de comisia de soluționare a contestațiilor în termen de 3 zile de la expirarea termenului de contestare. Soluțiile se motivează în termen de 3 zile de la expirarea termenului pentru soluționarea contestațiilor.

La testul-grilă de verificare a cunoștințelor teoretice, evaluarea și notarea lucrărilor se realizează prin procesare electronică, pe baza baremelor definitive. În situația în care, în urma soluționării contestațiilor la barem, se anulează una sau mai multe întrebări din testul-grilă, punctajul corespunzător întrebărilor anulate se acordă tuturor candidaților. În ipoteza în care, în urma soluționării contestațiilor la barem, se apreciază că răspunsul corect la una dintre întrebările din testul-grilă este altul decât cel indicat în barem, se corectează baremul și se va acorda punctajul corespunzător întrebării respective numai candidaților care au indicat răspunsul corect stabilit prin

baremul definitiv. În situația în care, în urma soluționării contestațiilor la barem, se apreciază că răspunsul indicat ca fiind corect în baremul inițial nu este singurul răspuns corect, punctajul corespunzător întrebării respective din testul-grilă se acordă pentru oricare dintre variantele de răspuns stabilite ca fiind corecte prin baremul definitiv.

La proba practică, corectarea lucrărilor scrise se face de către 2 membri ai comisiei de elaborare a subiectelor și de corectare corespunzătoare, conform baremului definitiv de evaluare și notare. Lucrările scrise se notează cu note de la 0 la 10, cu două zecimale. Rezultatele concursului se publică pe pagina de internet a Înaltei Curți de Casație și Justiție. Candidații nemulțumiți de rezultatele concursului pot formula contestații în termen de 3 zile de la publicare, atât cu privire la punctajul obținut la testul-grilă de verificare a cunoștințelor teoretice, cât și cu privire la nota obținută la proba scrisă practică. În vederea soluționării contestațiilor, lucrările se vor resigila și renumera, iar în ceea ce privește proba scrisă practică, lucrările vor fi și înscrise într-un borderou separat. La proba scrisă practică, fiecare lucrare a cărei notă inițială a fost contestată se recorectează de către 2 membri ai comisiei de soluționare a contestațiilor corespunzătoare, nota acordată la contestații fiind media aritmetică a notelor acordate de aceștia. Notele acordate în urma soluționării contestațiilor sunt definitive și nu pot fi mai mici decât notele contestate.

Nota finală obținută de candidat la concurs este media aritmetică a notelor obținute la cele două probe scrise. Pentru ocuparea unui post vacant de magistrat-asistent la Înalta Curte de Casație și Justiție, candidatul trebuie să obțină cel puțin nota 7 (șapte) la fiecare dintre cele două probe scrise. Ocuparea posturilor se face în ordinea mediilor obținute, în funcție de opțiunea candidatului, în limita numărului de posturi scoase la concurs. Numirea se face numai la secția sau compartimentul pentru care candidatul a susținut concursul. În situația în care există posturi vacante de magistrat-asistent la secțiile sau, după caz, la compartimentele pentru care s-au scos la concurs posturi, președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție poate suplimenta numărul de posturi scoase la concurs, astfel încât să poată fi repartizați pe secții sau, după caz, la compartimentele respective toți candidații care au obținut note egale cu cea a ultimului candidat declarat admis după cele două probe scrise ale concursului.

Candidații admiși la probele scrise vor fi verificați sub aspectul îndeplinirii condiției bunei reputații și vor fi programați pentru a se prezenta la vizita medicală și la testarea psihologică.

Dispozițiile privind modalitatea de testare psihologică și verificarea bunei reputații instituite pentru concursul de admitere la Institutul Național al Magistraturii se aplică în mod corespunzător și concursului pentru ocuparea posturilor de magistrat-asistent. Candidații inapți pentru exercitarea funcției din punct de vedere medical ori psihologic, precum și cei care nu se bucură de o bună reputație sunt declarați respinși.

Tabelul cu rezultatele finale ale concursului se validează de Colegiul de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție.

După validarea concursului pentru ocuparea posturilor vacante de magistrat-asistent la Înalta Curte de Casație și Justiție, președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție numește în funcția de magistrat-asistent candidații reușiți la concurs.

Prim-magistratul-asistent și magistrații-asistenți-șefi sunt numiți de președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție, pe bază de concurs. Numirea în funcțiile de prim-magistrat-asistent și magistrat-asistent-șef se face pe o perioadă de 3 ani, cu posibilitatea reînvestirii în condițiile prezentului articol.

Prim-magistratul-asistent este numit dintre magistrații-asistenți-șefi cu o vechime de cel puțin 2 ani în această funcție care au obținut calificativul "foarte bine" la ultima evaluare și nu au fost sancționați disciplinar în ultimii 3 ani, cu excepția cazurilor în care a intervenit radierea sancțiunii disciplinare.

Magistrații-asistenți-șefi gradul III sunt numiți dintre magistrații-asistenți cu cel puțin 3 ani vechime în această funcție, care au obținut calificativul "foarte bine" la ultima evaluare și nu au fost sancționați disciplinar în ultimii 3 ani, cu excepția cazurilor în care a intervenit radierea sancțiunii disciplinare.

După o perioadă de 2 ani ca magistrați-asistenți-șefi, magistrații-asistenți-șefi de gradul III pot fi promovați, fără concurs, în gradul II și, după alți 3 ani, în gradul I, dacă se încadrează în perioada mandatului

Nu pot fi numiți în funcțiile de prim-magistrasistent și de magistrat-asistent-șef magistrației-asistenți care au făcut parte din serviciile de informații sau au colaborat cu acestea ori cei care au un interes personal ce influențează sau ar putea influența îndeplinirea cu obiectivitate și imparțialitate a atribuțiilor prevăzute de lege.

Comisia de examinare este numită prin hotărâre a Colegiului de conducere al Înaltei Curți și este formată din trei judecători de la Înalta Curte de Casație și Justiție. Comisia de examinare este prezidată de unul dintre judecători. Din comisia de examinare nu pot face parte membrii Consiliului Superior al Magistraturii.

Compartimentul de specialitate al Înaltei Curți de Casație și Justiție verifică îndeplinirea condițiilor prevăzute de lege pentru înscrierea la concurs. Cu 25 de zile înainte de data desfășurării concursului, pe pagina de internet a Înaltei Curți de Casație și Justiție se vor publica listele cu candidații ale căror dosare au fost admise.

Candidații respinși în urma verificării pot formula contestații, în termen de 24 de ore de la publicare, la Colegiul de conducere al Înaltei Curți, care se soluționează de acesta în termen de 3 zile de la expirarea perioadei de depunere. Rezultatul soluționării contestațiilor se publică pe pagina de internet a Înaltei Curți de Casație și Justiție. Examinarea candidaților se face prin prezentarea de către aceștia a unui proiect referitor la exercitarea atribuțiilor specifice funcției de prim-magistrat-asistent sau de magistrat-asistent-șef pentru care candidează. Proiectul se depune cu cel puțin 7 zile înainte de data desfășurării concursului.

Candidații susțin proiectul, oral, în fața comisiei de examinare, care va acorda candidatului o notă pe baza criteriilor de evaluare a interviului care se elaborează de comisia de examinare și se publică odată cu anunțul de concurs.

Pentru a fi declarat admis, magistratul-asistent trebuie să obțină cel puțin nota 7 (șapte).

În cadrul interviului se va susține proiectul referitor la exercitarea atribuțiilor specifice funcției de conducere, iar comisia va verifica aptitudinile manageriale și de comunicare, vizând în esență capacitatea de organizare, rapiditatea în luarea deciziilor, rezistența la stres, autoperfecționarea, capacitatea de analiză, sinteză,

previziune, strategie și planificare pe termen scurt, mediu și lung, inițiativă, capacitatea de adaptare rapidă, capacitatea de relaționare și comunicare.

Pe baza notei finale se întocmește tabelul de clasificare a candidaților care se publică pe pagina de internet a Înaltei Curți de Casație și Justiție. Funcția de prim-magistrat-asistent sau de magistrat-asistent-șef va fi ocupată de candidatul admis care a obținut cea mai mare notă finală. În caz de note finale egale, departajarea candidaților se face, în ordine, în funcție de vechimea cea mai mare în funcția de magistrat-asistent, respectiv de vechimea în funcțiile de specialitate.

Magistrații-asistenți pot fi delegați, cu acordul scris al acestora, în funcțiile de primmagistrat-asistent sau magistrat-asistent-șef de către președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție, pe o perioadă de cel mult 6 luni. Delegarea magistraților-asistenți poate fi prelungită, cu acordul scris al acestora, în aceleași condiții. Pe perioada delegării, magistrații-asistenți beneficiază de toate drepturile prevăzute de lege pentru funcția în care sunt delegați. Regulamentul privind concursul pentru ocuparea posturilor vacante de prim-magistrat-asistent, magistrat-asistent-șef și magistrat-asistent, precum și cel privind procedura de evaluare în vederea promovării în grad a magistraților-asistenți se aprobă prin ordin al președintelui Înaltei Curți de Casație și Justiție.

Din cuprinsul Legii nr. 303/2022, Legii nr. 304/2022, Legii nr. 47/1992 și a Regulamentelor de organizare și funcționare a Înaltei Curți de Casație și Justiție și Regulamentului de organizare și funcționare a Curții Constituționale, magistratul-asistent este un profesionist în drept de înaltă jurisdicției. Fără a fi confundat cu judecătorul și procurorul acesta are un rol bine definit în cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție și Curții Constituționale sprijinind în mod specific activitatea judecătorilor celor două instituții.

Deși, magistratul-asistent nu este numit prin Decret Prezidențial și nu este nominalizat în Constituție în mod expres alături de judecători, procurori ca parte a autorității judecătorești și de judecătorii constituționali ca membru al Curții Constituționale, acesta are totuși un rol important în activitatea Înaltei Curți și Curții Constituționale.

În ceea ce privește rolul său în cadrul Înaltei Curți, prin raportare la legile aplicabile, magistratul-asistent este un subiect activ în cadrul proceselor aflate pe rolul

acestei instanțe. Pregătirea ședințelor de judecată, efectuarea etapei de verificare a cererii de recurs și regularizarea acesteia, participarea sa în cadrul ședințelor publice de judecată, participarea sa în faza deliberărilor cu vot consultativ, semnarea încheierilor de ședință, a minuterilor și redactarea hotărârilor atribuite în sarcina sa de către președintele de complet, confirmă că magistratul-asistent alături de judecător și procuror, deține un statut special în cadrul proceselor judecătorești aflate pe rolul Înaltei Curți.

Cât privește magistratul-asistent de Curte Constituțională, acesta are de asemenea un rol important în activitatea Curții, specificitatea activităților sale fiind asemănătoare celor întreprinse de magistratul-asistent al Înaltei Curți, cu mențiunea că această instituție nu înfăptuiește justiția, ci este garantul supremației Constituției.

Fără ca noile legi ale justiției să definească în mod clar statutul magistratului-asistent, apreciem, raportându-ne și la textele de lege aplicabile acestei profesii conform cărora magistratul-asistent se bucură de stabilitate și are aceleași drepturi, îndatoriri, incompatibilități și interdicții ca judecătorii și procurorii, că această profesie face parte integrantă din autoritatea judecătorească, cu activități specifice stabilite prin legi speciale.

Elemente de drept comparat. – Franța: echivalent magistraților-asistenți din România sunt judecătorii referenți (conseillers référendaires) de la Curtea de Casație Franceză, funcție ce face parte din corpul magistraților. Consilierii referenți sunt în număr de 70 și sunt toți magistrați de la instanțe inferioare, numiți pe un mandat de 10 ani, participă în procesele și asemeni magistraților-asistenți exprimă un vot consultativ și redactează hotărâri; Luxemburg: există aceeași funcție de consilier referent, care exercită atribuții asemănătoare magistratului-asistent din țara noastră și este numit de Rege; Cehia: există profesia de asistent al judecătorului, profesie care din anul 2000 face parte din corpul magistraților; Polonia: există profesia de asistent de justiție, care face parte din corpul magistraților putând fi delegat de către ministrul justiției și din rândul judecătorilor instanțelor de drept comun; Finlanda: există judecători asistenți sau referenți judiciari, care exercită atribuții asemănătoare magistratului-asistent, aceștia fiind numiți din rândul judecătorilor asistenți de la instanțele administrative; SUA (în state precum New Jersey, Florida, Ohio, Virginia de Vest): există de asemenea funcția de magistrat-asistent; Africa de Sud: începând cu anul 1993 prin Legea referitoare la Instanțele Magistraților, se nominalizează expres

profesia de magistrat-asistent, profesie care face parte din corpul magistraților alături de magistrați și magistrații suplimentari;

De-a lungul timpului apar în rândul judecătorilor Curții de Justiție a Uniunii Europene judecători a căror carieră a cuprins și exercitarea profesiei de magistrat-asistent, precum: Gerhard Reischl, fost magistrat-asistent, apoi consilier asimilat unui magistrat în cadrul Ministerului Justiției al landului Bavaria (1951-1954), Adolphe Touffait, fost magistrat-asistent la Curtea de Apel din Douai, apoi din Paris (1933-1936), sau Christiaan Willem Anton Timmermans, fost magistrat-asistent la Curtea de Apel din Arnhem. Din contextul aspectelor antereferite, rezultă faptul că profesia de magistrat-asistent are o tradiție veche în țări precum Franța, Germania și Olanda.

În prezent, există judecători ai Curții de Justiție a Uniunii Europene care au deținut în cariera lor funcția de referent juridic/judecător raportor/judecător asistent, începând chiar cu președintele Curții: Koen Lenaerts și continuând cu Alexandra (Sacha) Prechal, Niilo Jääskinen, Jean-Claude Bonichot, Manuel Campos Sánchez-Bordona, Nuno José Cardoso da Silva Piçarra, Dimitrios Gratsias, ori avocații generali Jean Richard de la Tour (judecător referent la Curtea de Casație a Franței între 1996-2004) și Anthony Michael Collins.

INTELIGENTA ARTIFICIALĂ ÎN CARIERA DE MAGISTRAT ASISTENT.

EuroLegalBot, proiect cofinanțat de Uniunea Europeană prin Programul Justiție și coordonat de Curtea de Apel Veneția, dezvoltă un chatbot care îi ajută pe judecători, procurori, avocați și ceilalți practicieni să găsească rapid informații juridice și procedurale verificate despre mandatul european de arestare (MEA). Institutul European al Expertizei și Expertului (EEEI) este unul dintre cei cinci parteneri ai proiectului. Ce face EuroLegalBot. Pornește de la o bază de cunoștințe juridice structurată. Aceasta cuprinde aproximativ 6.300 de documente (legislație europeană și națională, ghiduri procedurale, jurisprudență), actualizate săptămânal din surse instituționale. Răspunde în limbaj natural, în scris sau vocal, în mai multe limbi. Interfața include un avatar, pentru o interacțiune mai intuitivă.

Își ancorează răspunsurile în surse verificate. Sistemul folosește o arhitectură de tip RAG (retrieval-augmented generation), care reduce riscul de răspunsuri inventate și permite verificarea surselor.

Sprijină munca practică. În demonstrațiile publice, chatbotul a generat documente structurate, inclusiv anexe la MEA, și a permis exportul conversațiilor.

Respectă cerințele de protecție a datelor. Serverele sunt în UE, există posibilitatea instalării offline pentru contexte sensibile, iar dezvoltarea urmărește conformitatea cu GDPR și cu Regulamentul (UE) 2024/1689 privind inteligența artificială.

EuroLegalBot nu înlocuiește raționamentul judiciar sau evaluarea juridică. Este un instrument de sprijin, care îl ajută pe practician să ajungă mai repede la informația relevantă și să încadreze corect problema.

A fost finalizat proiectul prin care a dezvoltat și extins la nivel național sistemele de înregistrare audio și transcriere automată a ședințelor de judecată. Finanțat prin Planul Național de Redresare și Reziliență (PNRR), proiectul s-a desfășurat pe parcursul a 32 de luni. Prin soluția implementată, înregistrările audio realizate în sălile de judecată pot fi transformate automat în text prin tehnologia speech-to-text, reducând timpul necesar transcrierii manuale. Ministerul Justiției a dezvoltat în cadrul proiectului platforma OPTIMUS, care gestionează întregul proces, de la captarea și înregistrarea sunetului până la procesarea și transcrierea acestuia, identificarea vorbitorilor și stocarea informațiilor.

Una dintre componentele platformei, OPTIMUS ASR, utilizează inteligența artificială pentru transcrierea automată și identificarea persoanelor care vorbesc în timpul ședințelor. Sistemul include și OPTIMUS Recorder, destinat înregistrării audio, o interfață pentru accesarea și gestionarea funcțiilor platformei și o componentă pentru administrarea și afișarea informațiilor privind ședințele de judecată. Platforma este conectată și la ECRIS, sistemul informatic prin care sunt gestionate dosarele instanțelor.

Potrivit Ministerului Justiției, în condiții de procesare optimizate, componenta de transcriere automată poate atinge performanțe de până la 100 de ori timpul real,

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

Programul Educație și Ocupare 2021-2027
Cod apel: PEO/71/PEO_P7/OP4/ESO4.5/PEO_A49

Numele proiectului: DreptCompAct - COMPetențe ACTuale pentru studenți la DREPT
Cod proiect: 312957

permițând procesarea unor volume mari de conținut audio la nivel național. Proiectul contribuie la îndeplinirea jalonului 164 din PNRR, referitor la sistemul electronic de management al cauzelor ECRIS V și la transformarea digitală a sistemului judiciar.